

### ***Література:***

1. Лежанська З. Солтис. Нарис про життя і творчість. Київ, 1969. 73 с.
2. Штундер З. Станіслав Людкевич. Життя і творчість: в 2 т. Львів: ПП «БІНАР-2000», 2005. Т. I: (1879-1939). 636 с.

**УДК 78.071.2:780.647.2(477)**

**Єгор ЄГОРОВ**  
(Харків, Україна)

## **ТВОРЧИЙ ПОРТРЕТ БАЯНІСТА ОЛЕКСАНДРА МІЩЕНКА**

**Олександра Володимировича Міщенко** (1956-2018) – заслужений артист України (2003), професор ХНУМ ім. І. Котляревського (2004), концертний виконавець, ансамбліст, відомий викладач, лауреат міжнародних конкурсів, автор великої кількості навчальних посібників і публікацій у сфері теорії та практики виконавства на баяні, майстер перекладення творів для ансамблю баяністів, член НВМС [2].

Видатний представник харківської баянної школи, оригінально перевтілював себе у різних іпостасях творчої діяльності. Гармонійне поєднання педагогічної роботи з концертно-виконавською й науково-методичною діяльністю наділяє постать О. Міщенко характеристикою універсальної творчої особистості [1, 113], де рельєфно проявлені іпостасі «Міщенко-виконавець», «Міщенко-педагог», «Міщенко-аранжувальник», «Міщенко-дослідник». Серед усіх генерацій викладачів харківської баянної школи [4, 146] він єдиний носій звання заслужений артист України, що увиразнює виконавську іпостасі, як титульну в системі його особистості.

Вважається, що О. Міщенко переосмислив принципи «школи Подгорного», продовживши та розвинувши засади Вчителя. У ХХІ ст. виконавська школа О. Міщенко набула значення плідної гілки на дереві баянного мистецтва Харкова.

Діяльність Олександра Володимировича як виконавця перш за все пов'язана з діяльністю дуету баяністів «Міщенко – Снедков», дебют якого відбувся у 1979 році та отримав широке визнання в нашій країні та за її межами. Колектив відзначено пер-

шою премією найпрестижнішого міжнародного конкурсу у Клінгенталі (Німеччина, 1996), призовим місцем конкурсу «Citta di Castelfidardo» (Кастельфідардо, Італія, 1994) [3, 381].

У 1999 р. дует закінчує своє існування, І. Снедков перейшов у інші форми ансамблевого музикування, а О. Міщенко теоретично опрацьовує здобутий у дуеті досвід, komponує посібники та репертуарні збірники. У ті роки виходять друком «Дует баяністів (питання теорії та практики)» (2004), «Інтерпретація музики бароко ансамблем баяністів» (2007) та ін.

Водночас, для Олександра Володимировича починається новий творчий етап «квітучої пори». У 2003 році – отримує звання заслужений артист України, а у 2004 – звання професора. У цей час його виконавська діяльність фокусується навколо таких форм, як соло з оркестром. О. Міщенко співпрацює з 8-ма оркестрами та 12-ма диригентами Києва та Харкова, а у ансамблевих формах музикування – в дуеті з кларнетом та віолончеллю, у складі інструментального квінтету.

У 2010 році записано компакт-диск з Національним оркестром народної і популярної музики (під орудою С. Литвиненка), де твори І. Гайденка «Концертно-рітміко» та А. Гайденка «Концерт № 2» присвячені виконавцеві. На диск, також увійши твори В. Власова, Р. Гальяно, Л. Корхі. Відтак, згадані композиції увійшли до фондвих записів Національної радіокомпанії України. Наголошуємо, у творчому арсеналі «Міщенко-виконавця» 55 фондвих записів!

Виконавське мистецтво О. Міщенка приваблює теоретичною осмисленістю та естетичною досконалістю гри, емоційно-раціональним балансом, високою культурою звуковидобування, власною своєрідною манерою. У педагогічній сфері, йому притаманна певна багатогранність. Вчитель викладав клас баяну, ансамблю, диригування та методики викладання гри на баяні. Серед його численних вихованців понад 20 лауреатів національних та міжнародних конкурсів.

Відтак, активна концертно-виконавська діяльність у дуеті з І. Снедковим сприяла створенню пласту репертуару з розмаїтих творів для дуету баяністів, майстерності перекладення та виконавської редакції більшою мірою зроблені О. Міщенком. Ця грань

універсалізму є настільки суттєвою, що складає окрему іпостась Олександра Володимировича, як аранжувальника.

Як досліднику, йому належать понад 40 публікацій з питань психології, теорії та практики баянного виконавства: «Початкове музичне виховання в класі баяна», «Деякі особливості ансамблевої техніки в ансамблі баянів», «Психологічні особливості ансамблевого музикування», «Регістрування в ансамблі баяністів» та ін.

Таким чином, багатогранність постаті О. Міщенка заслуговує на детальний аналіз, вивчення та констатацію реальних здобутків у баянному мистецтві Української школи.

### ***Література:***

1. Коменда О. Універсальна творча особистість в українській музичній культурі: дис. ... док. мистецтвозн.: спец. 17.00.03 «Музичне мистецтво». Київ, 2020. 519 с.
2. Кононова О. Міщенко Олександр Володимирович. *Енциклопедія сучасної України*. URL: <https://esu.com.ua/article-68090>
3. Снедкова Л. Дует баяністів як різновид ансамблевого музикування в Слобожанщині. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти*. 2014. Вип. 41. С. 380–391.
4. Стрілець А. Харківська регіональна школа гри на баяні (акордеоні): історія, виконавські пріоритети, персоналії. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти*. 2018. Вип. 49. С. 141–156.

**УДК 78.071.1:780.647.2(477)**

**Андрій ЄРЬОМЕНКО**  
(Суми, Україна)

### **ТВОРЧА ПОСТАТЬ АНАТОЛІЯ ГАЙДЕНКА У СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ БАЯННОМУ МИСТЕЦТВІ**

Творча діяльність видатного українського композитора Анатолія Павловича Гайдєнка охоплює практично 60 років, протягом яких, митець плідно працює як композитор, педагог, науковець, методист, музично-громадський діяч. Його невтомний пошук но-